

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Tanulság.

Két hétig voltunk tárgya az ország, sőt a külföld érdeklődésének. Nap-napután hasábos cikkekben foglalkozott velünk az ország és a külföld sajtója,

Éppen három év előtt, a kiállítás alkalmával irányult Petrozsényre és völgyünkre az ország és a sajtó figyelme olyan mértékben, mint az elmúlt hetekben. Csakhogy akkor a munka diadalmas térfoglalásának s közhasznu sikerének ünneplésével, most pedig a munka gyászával keltettünk ország-szerte érdeklődést

Akkor is volt munkaszünet, hogy a bányász ünnepi ruhát öltve kivegye részét abból a dícsőitől, melyre mint a nemzeti munka napjához hasonlóan. Csakhogy akkor együtt ünnepelt a munkaadó és a munkás s egymás jobbát szorítva szentesítették azt a szép frigyét, mely mindkét félnek hasznára, üdvére van.

Most letették a bányászok a munkaeszközt, felöltötték ünnepi ruhájukat s nem ünneplésre, hanem a sztrájk tanyán gyülekeztek s eltaszították a munkaadó által feléjük nyújtott segítő kezét, önkényesen megszakították azt az áldásos frigyét, mely kenyérkeresetüknek, boldokolásuknak forrása.

Tizenkét napig tartott, míg végre a szerencsétlen megtévedélyéből kiábrándultak, felvették a munkaszünetet s újra hozzálátottak a föld méhének sziklabordái közül fölcsinálni hozni az emberiség közkinésévé tenni a fekete gyémántot.

Ez a tizenkétnapi vesztéglés a munka gyász, melynek oktan előidézésé kívülről jövő aknamunkának kisugárzása, mely derék bányamunkásain-

kat elvakította, akik most már tisztán láthatják, hogy a felbujtók vakandüzelme nem az helyzetük javítására irányult; meggyőződhetek, hogy jogos, méltányos és indokolt kívánalmaknak teljesítését nem az ő véresverejükön élőködni akaró filoxerától, hanem attól a munkaadótól várhatják, akinek érdeke össze van forrva a ő érdekükkel.

Ez a kétségbevonhatatlan tény szűródött le a tömeges és sajnálatos munkamegszűntetésből, mit az alábbiakkal kézzelfoghatóvá teszünk:

Az izgatók, a felbujtók képtelen követelések teljesítésének kérészkolálására buzdították, ingerelték a bányamunkásokat s mikor ezek a gonosz tanácsra hallgatva egyszerre az egész vonalon beszüntették a munkát s ezzel és ennek ismert folyamánvala kihívták a hatóság, sőt a büntető-igazságszolgáltatás beavatkozását; a hős, jóakaró vezetők gyávan menekültek, mint a sülyedő hajóról a patkányok. Mért nem álltak elő s mért nem védtek a válságos helyzetbe sodort hiszékeny elámitottakat s ezeknek suttymban hirdetett igazait?

Aki igazságért s igaz uton harcol, annak helyt kell állni, győz vagy elbukik. Csak a gonosztevők rejtőznek el.

Es, midőn a magukra hagyott bányamunkások belátva megtévedélyüket, felvették a kalapácsot, a munkaadó bányatársulat nem lépett a megtorlás terére. nem élt törvény által biztosított jogával. Kezükbe adta azt a kenyeret, amit meg gondolatlanul eldobtak, amely ha nem is egészen kalácsfehér, de még is kenyér és biztos. És hogy még melléláló is legyen, azt ugyancsak a munkaadótól remélhetik. Ebben a reménykedésükben

sem fognak csalódni, bár éppen a meggondolatlan sztrájkjal akasztották meg a nagyiparvállalat vezetőségének a bányamunkások helyzetének javítására irányuló törekvését, mely a legmesszebb menő jóakarattal karolja fel érdekeik előmozdítását.

Ebben a jöszándékban, ennek a jóindulatú törekvésnek sikerében bizhatnak a bányamunkások, csak ne fokozzák igényeiket elérhetlen magasságig.

Ha a véget ért sztrájk szomorú esetéből leszűrődött tanulságot derék bányászaink a jövőre nézve figyelmeztetésnek veszik, ennek a mostani eltévedésnek káros hatása is elenyészik, sőt hasznukra lesz, ha a maguk kárán okulnak.

Rövid tudósítással teszünk eleget hírlapírói feladatunknak, midőn a végetért sztrájkra vonatkozólag még a következőket feljegyezzük:

*

F. hó 10-én, hétfőn reggel 6 órakor az összes bányamunkások jelentkeztek s azok kivételével, akik fenyitővizsgálat alatt állanak, a bányatársulat felvette őket a munkába. Összesen hatvankilencel ejtették meg a lezámoist és még néhányat, akik önként kiléptek a munkából.

Hunyadvármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 11-én foglalkozott ezen ügygel, amidőn ugyanis Pogány Béla alispán tett jelentést a petrozsényi bányászsztrájk-ról. A sztrájk szülőke — ugymond — az volt, hogy a munkások az országos munkásvéd szövetségbe akartak beállni, azonban — mivel ez csak mezőgazdasági és földmunkásoknak engedélyezhető — ezt nekik nem engedték meg. A sztrájk oly nagy mérveket öltött, hogy 7000 munkás hagyta abba a munkát és a rend fenntartására 8 század gyalogságot és 160 csendőrt kellett kiküldeni. A munkások azonban néhány izgató kivételével hétfőn munkába állottak, miután ígéretet kaptak

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGZÁJA.

Rigó-dalok.

I.

Sárgarigó fészkel a kertemben,
A nagy diófiával éppen szemben.
S mint, akinek szép az élet, s tetszik,
Vigan fityüül reggeltől napestig.
De mert mindig, csak egy nőta járja
Legtöbb ember alig hallgat rája.
Énnekem meg éppen azért tetszik,
Elhallgatom reggeltől napestig.

II.

Hirül adja a rigó, ha
Künn sétálsz a kertbe,
Mindjárt sokkal hangosabb a
Fütyös, nótás kedve.
Úgy látszik, hogy ökelme is
Szereti a szépet, —
S olykor-olykor párján kívül
Másnak is beszélget.

III

Most látom, hogy sárga levél
Hull a fáról,
Egyik a másik után, csak
Úgy magától.

Nincsen kétség, rám jött az ősz,
Észrevétlen, —
Mialatt a szerelemnek
S dalnak élttem.

IV.

A rigók is, — hogy gondoltam
Volna erre, —
Elszállottak búcsú nélkül
Napkeletre.
Itten hagytak nagyítokban
Egytől-egyig,
Ez sorsa az embernek, ha
Megöregszik.

Ilász Aladár.

Vihar után.

Csönd. A régi zaj elült. A lelkek vihara lecsillapodott. Az a nyomasztó hangtalanság, ami a Zsilvölgyben olyan szokatlan s ami a munkátlanságot jelzi: eltűnt. Soha se is térjen vissza. A kérés tenyer ismét csakányt emel. A napi sürgős-forgás a régi már. A gépek zakatolása közé ima vegyül. A bányász imája. És imádkozunk: Isten, ki a bányásznak is atyja vagy, segíts meg bennünket. Üzd el a lelkünkben a kételkedést és a hitetlenséget. Adj erős lelket, hogy bizzunk Benned. És azt a vihart ne küldd vissza. Mert az feldulja az otthonunkat. Ami pedig nekünk kedves.

Apró ellesett történetek. Szakadozott gondolatok. Ami a mult napokat jellemzi. Ha nekünk ilyent soha többé

nem lehetne írni . . . Ha a bányász meg ismerő az utat, a melyen haladnia kellene. Nagy lenne a mi szivünk ő gyönyörűsége.

*

Gondolatok-e a gyermekeikre jó emberek? Gondolatok-e azokra az apró jószágokra, a kik kenyér után kiáltanak. Mert ha igen, lássatok dologhoz. Hogy a felétek nyújtott kézbe édes kenyeret adhassatok. Ha barna az, ha fehér. Hogy a könyveket letörölhessétek, amit az éhség csal a sápadt gyermekarera. A gyermekeitek könnye az. A gyermekeiteké.

*

Milyen is az ember! Hányszor mondtuk a sztrájk alatt az egyik munkásnak is, a másiknak is, hogy nem így kellett volna elintézni az ő bajukat: Menjenek csak el a Bányatanácsoshoz. Mert meghallgatja az a szegény embert. És csodálatos — nekik mégis jobb volt a romlás felé vezető út. És az eredmény? Mikor a munkásnak legjobban lett volna szüksége vezetőre, mikor a házuk ajtaján a nélkülözés kopogtatott, azok, akik a nyomoruságba kergették őket, ott hagyták ott a sok, sok, embert egyedül, kegyetlenül, egyedül.

*

Hogy is mondja a jó magyar ember? Hosszu haj, rövid ész. Persze, persze. Óh, azok az asszonyok. Mert, hogy ki is csinálta a zajt a napokban? A szoknyások. Mintha csak igaza lenne a magyar embernek.

*

Valjon azoknak a vörös nyakkendő, rosszcipőjű elvtársaknak nem-e a szemükbe csüngött a hajuk.

*

hogy december elsejétől bérjavításban részesülnek és a munkabaállók biztosítottak, hogy a terroristák ellen katonai karhatalommal lesznek megvédve.

Ezután dr. Ajtay Aladár interpellálta az alispánt, hogy van-e tudomása arról, hogy a sztrájk alkalmával kosza hírek szerint a sztrájkolók a környék vagyonszámba lakásai részéről anyagi támogatásban és élelmi szerekkel való ellátásban, valamint szóbeli buzdításban részesültek? Tekintettel arra, hogy ez büncselekményt képez, történtek-e lépések ezek megtorlására, történt-e felhívás a nyomozás bevezetésére?

Az alispán kijelentette, hogy erről hivatalos tudomása nincs, egyébként is büncselekményről lévén szó, az a kir. ügyészség, illetve a büntető bíróság hatáskörébe tartozik.

Magunkért.

Megvolt az aratás. Magtárban a gazda évi fáradtságának az eredménye. (Vagy a gabona-kereskedő tette rá a kezét). És a drágaság nem szűnt. A régi gond, a régi aggódó arcok mindenütt. Az árak emelkednek, ha élelmiszerek, vagy ruhaneműk árai is azok. A szegény ember pedig gondol a téllal. Mi lesz akkor, mikor elmúlik az ős sz felhő foglálja el a helyét a sárga virágnak, ami növelni fogja a megélhetés nehézségeit. Mi lesz akkor? Úgy látszik, hogy az állam keveset törődik velünk. Úgy látszik, hogy ha érdeklődnek is a mi bércecs földünk iránt az illetékes tényezők, az csak néha napján történik. Akkor, mikor a segítség már okvetlenül szükséges, nemcsak, de mikor a nyomorúság a kör-műkre égette azt.

Jo ideje annak, hogy a drágaság tart: jó ideje, hogy akcioba lépett a község előjárósága ennek az enyhítését illetőleg. Folyamodott az illetékes minisztériumhoz, hogy a Szurduk-szorosot nyitniák meg a behozatal céljaira, ami azt idézné elő, hogy a szárnyasokat közelebbről kapván, olcsóbban szerezhetők azt be s így a drágaság enyhítve lenne. Hanem a kérelem, kérelem. Az óhajtott elintézés elmaradt. Sőt válasz sincsen. A drágaság pedig nagyobb lesz, az élelmi cikkek árai emelkednek s ma már ott vagyunk, hogy a munkásember asztalára csak úgy kerül, a tyukhus leves, ha vagy a munkásnak, vagy a tyuknak van valami baja. Ime, kérem, a régi adoma új, zsílvölgyi kiadásban.

Nem jól van ez kérem. Láthatjuk, hogy a munkásnak, ha nehezen kaphatja meg a megélhetéséhez szükséges feltételeket, már ebből folyólag is könnyen el tudja forgatni a fejét az, akinek ez az eljárás érdekében áll. Csak a közel napok sulyos tanulságai mutatnak rá a keserű valóságra. És éppen ezért a társadalmi tényezőknek kell tenni valamit ez irányban. Ha már az illetékes helyen nem veszik figyelembe — kitudja miért? — a kérésünket, ami pedig szociális kérdés is, úgy

Azt a budapesti urat urat, aki ide jött, hogy boldogítsa az ő beszéde maszlajával ezeket a jóra való munkásembereket: ismertük. Azaz jobban mondva, csak láttuk. És szögyelytűt magunkat. Hogy a munkásnépet ilyen ember vezeti a — jóra? Akinek még csak jó cipője sincsen? Vagy talán a rossz cipő is eszköze a népbolondításnak? Hiszen nálunk a legutolsó munkásnak is van legalább egy jó gunyája.

A Lunka. Külön fejezet. Szomorú fejezet. A vér folyt és az emberek átkozódtak. Mikor pedig elült a por, a szeny és keserű érzés fogott el bennünket, kérdeztük ezzel az érzéssel azt a jóképű székely munkást, aki éppen a homlokáról törölgette a vért:

— Hol van a maguk megváltozójuk, barátom?

— Ott van az embertömög mögött, azzal a piros nyakkendővel, felelte szegény.

És a szívünk fájt és mintha valamitől undorodtunk volna.

Kérdi az egyik ur a bányásztól:

— Modja csak barátom, miért is sztrájkolnak maguk?

— Nem sztrájkolunk mi instálom, csak hogy nem dolgozunk, felelte a jó ember elmésen.

Az egyik telepen a katonaság trombitása éppen gyakorolt a hegyoldali hűsön. Éppen a „sturm“-ot fűta, mikor az egyik atyafiból kitör a keserűség:

— Hogy dugulna be a trombitád!

Bizonyára a Lunkán történt esetre gondolt a jámbor.

Jönnek a katonák. Ami az asszonyok-lányok körében máskor olyan kellemes érzelmeket keltett, most valósággal lehangolta Petrozsény lakóit. Nem csoda.

mi nekünk kell segíteni magunkon. És a dolgot most már nem hivatalos úton, de a társadalmi életből folyólag kell megszüretnünk. Nem lehet, hogy mi, akik a kormány érdeklődését a legnagyobb mértékben megérdemeljük, már ekszponál helyzetünkkel fogva is, kénytelenek legyünk valósággal koplalni. Igaz ugyan, hogy ma már a helyi piac a felállított vásárcsarnokkal valamennyire jobb karba lett hozva, de mindez kevés. Az itt élő emberek ezrei nemcsak Petrozsény lakóságát teszik, de az egész völgyben hosszan elnek. Tudvalevő, hogy a vulkáni-szoros behozásra teljesen alkalmatlan, a Szurduk ennek a legteljesebben megfelelne. Ebből pedig az következik, hogy kötelesség mulasztást követ el a Zsil-völgy értelmisége, ha maga nem veszi kezébe azt az ügyet, amit hivatalos úton úgy látszik elintézni nem lehet.

Sok bajunk között ez is elsőrangú kérdés. Amint tudjuk, s mondjuk, szociális baj egyszersmint. Meg vagyunk győződve, hogy társadalmi úton, az e völgyben levő ipar-vállalatok támogatásával meg lehetne teremteni a minisztérium útján egy olyan Románia felől ide gravitáló behozatalt, ami az egész megélhetési forrásunkat hosszú időre felfrísítené. Az értelmisége a feladatot, a felvetett kérdés megoldását illetőleg. Úgy magunkat, mint a munkásnépet tesztünk mérhetetlen szolgálatot, ha akcioba lépünk. Keressük az igazunkat. Úgy gondoljuk, hogy a lépés nem is lenne eredménytelen, mert hiszen egy társadalmi és szociális kérdés nem lehet közömbös a minisztériumnak sem, különösen, hogy ha az egy egész vidéket érdekel, hogy ha az a mi, az egész vidék tiszteséges megélhetéséhez ad segítséget. Dolgozni pedig kell, különösen most és — magunkért.

K.

Takarékpénztár minden családban.

A takarékoság előmozdítására a petrozsényi takarékpénztár tüdőv rendszert óhajtott meghonosítani. Egyik legutóbbi igazgatósági ülésén ugyanis elhatározta, hogy az Amerikában általánosan elterjedt és majdnem az összes európai államokban bevezetett házi takarékpersely rendszert a zsilvi járásban bevezeti és minden jelentkezőnek takarékbetétek gyűjtésére, ha mindjárt az első alkalommal legalább 5 korona betétet elhelyez, egy feltörhetlen acél pánccelperselyt díj- és költségmentesen kölcsönképen átenged.

Ezen házi perselyek egyik főelőnye, hogy az abban elhelyezett tőkéhez annak tulajdonosa hozzá nem férhet, mivel a persely kulcsát a takarékpénztár őrzi. Kulcs hiányában a tulajdonos nincs kitéve azon kísértésnek, hogy már összekuporgatott pénzeszköjét fölösleges, vagy nélkülözhető dolgokra elköltse. El kell küldenie időnkint a perselyt a takarékpénztárba, a hol az időközben összegyűjtött pénz abból kivételük és rögtön a betét-

Ami máskor vidámságot jelentett annak most szomorúság kelt a nyomába.

A munkások pedig komolyan viselkedtek. Semmi rendezavarás, semmi kellemetlenkedés. Ha volt olykor-olykor kisebb incidens, azt a fiatalság számlájára lehet írni. Könnyű volt nekik. Nem sirt utánuk gyermek, nem aggódott értük szerető feleség.

Annál hangosabbak voltak a korezmák. Pedig gyászoltunk. A munka gyásza volt az. Ami a dolgozni szerető embernek fáj. Vigyazz. Mert ezt is felhasználhatja a céljaira az a gitátor.

A munka megkezdődött. A polgártárs az utcákon áll. Hogy csend van, hogy a munkás megbékült önmagával ő is többet vett be a jobból. És hangosan gondolkodik:

Vén szamárl! Miért hallgattál az asszonyra. Látod nem dolgoztál tízenégy napig. Elszalajtottál tízenégy sihtet. Hm. Nem jól van ez így. Kénytelen vagyok két liter spirrel kevesebbet inni. Megette a fene. . .

Éjszaka. Az eső esik. A sötétben valami úrfélesiet haza és morfondírozik. A csendő-örjárat meg elő áll, hogy így-úgy ne sértogessen senkit, ha mindjárt úr is. Ja, szorakozni csak nekik is kell. Az csak természetes. Más munka ha nincsen.

Szeretjük a katonákat. Hiszen csak kapnánk egy csipetnyit belőlük állandó lakásra. Hanem azért ilyen körülmények között — ne legyen szerencsénk.

Milyen jól esik hallani ismét a köszöntést: Jó szerencsét!

K.

könyvesekében a fél javára, mint kamatozó betét beiratik.

E rendszer legnagyobb előnye abban áll, hogy minden család, vagy annak bármely tagja naponként félre teheti és mindjárt otthon a szó szoros értelmében takarékpénztárba rakhatja bármely czímen megtakarított filléreit, melyek különben talán elkallódának, míg így apránként és háztartásunkban alig észrevehető kis részekben összegyűjtve, idővel tőkét és nének, mely boldogulásunknak vetheti meg alapját, vagy a mely a megpróbáltatások napjaiban nagy segítségünkre lehet.

Említett rendszer mellett még a legszerényebb viszonyok között élő embernek is módjában áll magának kisebb-nagyobb tőkét megtakarítani.

Amerikában, valamint Europa azon államaiban a hol a házi takarékpersely rendszer be van vezetve, milliók gyűltek egybe a takarékperselyek révén. Százvezrek áldják, magasztalják e rendszer meghonosítását.

Igaz örömünkre szolgál, hogy a petrozsényi takarékpénztár agilis igazgatósága, mely e rendszer bevezetésénél uttörő volt, módot nyújt vidékünk lakóságának a takarékoságra. A petrozsényi takarékpénztár nem tekintve pénzbeli áldozatokra az első közé tartozik a hazai pénzintézetek között, a kik a takarékpersely rendszert bevezetik. Egyedüli célja, hogy a takarékosági szellem vidékünkön elterjedjen. Reméljük, hogy kísérletét siker fogja koronázni és a takarékoság tért fog hódítani.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Személyi hír. Gaude n á k altábornagy, nagy-sebeni hastes-parancsnok a multhéten Petrozsényben és vidékén szemlét tartott a sztrájk alkalmából idevezényelt katonaság felett s minden tekintetben megvolt elégedve a karhatalmi erő eljárásával és magatartásával.

— Eljegyzés. Korpádia Sebestyén a Salgótarjáni K. R. T. felőre eljegyezte Lupényben Huber Ferdinánd bányahivatalnok kedves leányát Ludmilla k. a-t.

— Eljegyzés. Kekel István b.-társulati hivatalnok eljegyezte Petrozsényben Györke Linka kis-asszonyt.

— Halálozás. Egy derék, szorgalmas petrozsényi iparos halt el a dévai köz-kórházban f. hó 11.-én. Szabó Károly cipész tragikus esete annál is inkább felkelti a részvétet, mert az alig 30 éves életerős, hatalmas természetű embert elmebaj őrte meg, melyről előre tudomása volt. A szerencsétlen ember, ugyanis augusztus hó 25-én személyesen jelentkezett a jegyzői irodában s személyazonosságát igazoló helyhatósági bizonyítványt kért, s higgadtan előadta, hogy Kolozsvárra szándékozik menni magát gyógykezeltetni. — „Erős vagyok — ugymond — mint egy bika, de itt, itt a fejemben nagy baj van. Egészséges vagyok, mint a makk, de az elmém meg van támadva. Azért van szükségem bizonyítványra, hogy a kórház igazgatósága lássa, hogy rendes emberrel van dolga. Addig szeretném magamat gyógykezeltetni, míg az elmebaj rajtam kinem tör, mert félek, hogy ily állapotban másokba kárt tehetek.” — Az nap este már félmessé vált környezetére s bár vigyáztak rá, megszökött hazulról s a Zsilen túl barangolt, ott akadtak rá hajnalban, arca véres s testén több sérülés volt. Ekkor már magához tért, tisztán, okosan beszélt s kérdezte, hogy nem tett-e kárt valakiben. Rokonával nejehez, a lakására ment, megmosakodott, majd ugyanazokkal elment az orvoshoz s belenyugodott, hogy megfigyelés végett a dévai köz-kórházba vigyék s hogy valami bajt ne csinálhasson, maga őrítette magát a kényszerzubbonyt. Így jelentkezett két rokona kíséretében a kórházi orvosnál, aki egy külön szobába helyezte el, ahol pár heti szenvedés után meghalt.

— Köszönet nyilvánítás. Butyka Erzs és Jolán kisasszonyok szívesek voltak a petrozsényi ev. ref. egyház részére díszes és értékes szöszéktakarót ajándékozni. Fogadják a kegyes adományozók a magasztos cél érdekében tanúsított áldozatkészségükért az egyházközség nevében nyilvánított halás köszönetemet. Kósa Mihály ev. ref. lelkész.

— Értesítés. A szülőknek és más érdekelteknek ez uton is szíves tudomásukra jutatjuk, hogy a helybeli állami iskolának a katonaság részére lefoglalt tantermei és egyéb helyiségei immár fölszabadultak s ekként f. hó 17-én a rendes tanítás kezdetét veszi. Azok a kik tanköteles gyermekeiket, illetőleg gyámoltjaikat még be nem íraták: siessenek ebbeli kötelezettségeiket sürgősen teljesíteni, hogy a tanítás rendszeres menetének semmi akadály ne legyen. Az igazgatóság.

— **Műkedvelői előadás.** A petrozsényi „bánya altisztai olvasókör” folyó évi szeptember hó 30-án, vasárnap a Wagner szálloda nagytermében műkedvelői előadással egybekötött táncvigalmat rendez a kör felszerelésének egyarántására. Elnök: Henrich Viktor, pénztárnok: Angyal Antal, ellenőr: Weisz Frigyes, rendezők: Korpád Sebestyén, Maesek Ferencz, Ott Mátyás, Wodicska Vencel. I. hely és oldalszék: 2 k., II. hely 1.60 k., III. hely 1.20 k. Földszinti állóhely 1 k. Karzati ülőhely 80 f., állóhely 60 f. Karzati jegyek táncra nem érvényesek. Kezdeté este fél 8 órakor. A zenét Péter Károly zenekara szolgáltatja. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Színre kerül a: „Nagy mama” vigjáték 3 felvonásban, írt: Csiky Gergely. Rendező: Dékány Imre. Sugó: Jekel József. Személyek: Szerémi grófné Marossy Vincéné, Ernő, unokája Buda Zsombor, Örkényi nyug. ezredes Marossy Vince, Kálmán Oprea János, Piroška Irótká Jozsa, Timár Károli nőnevelő Lázár Róza, Mártha Müller Mici, Todorka Szilárd, tanár Müller Alajos, Lang Szeraphine, nevelő Schierl Józsefné, Koszta Sámuel, tábori lelkész Pittner Sándor, Balsai Flora Krinik Mariska, Vilkey Berta Duffek Marietta, Aba Margit Divók Emma, Galambosné Györke Juliska, Pineer Jekel József I. Intézeti nevelőnő, növendégek. Történik az első felvonás egy nőnevelő intézetben; a másik kettő egy tengeri fürdőn. Előadás után tánc reggeliz.

— **Szüreti táncmulatság** lesz folyó hó szept. 23-án a Wagner szálloda nagytermében a szegény iskolás gyermekek javára, világpostával és konfetti csatával. Elnök: Maldaker György, bíró: Maldaker István, jegyző: Koller József, ellenőr: Eijben János, főrendező: Bihari János, pénztárnok: Divók József. Rendezők: Kerekes Géza, Moldován János Szentgyörgyi Sándor, Spáth Béla. Csöszök: Divók Ferenc, Károly János, Kurkó János, Pelikán József, Ifj. Schenk János, Schenk Lajos. Csöszlányok: Divók Emma, Módics Matild, Nagy Mariska, Ranc Berta, Schenk Mari, Spáth Anna. Beléptidj: Személyjegy 1 k., családjegy (3 személyig) 2 k. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A zenét Péter Károly Petrozsényi első zenekara szolgáltatja.

— **Fenyítővizsgálat.** Egy hétig tartott a helyszíni fenyítő vizsgálat annak kiderítése végett, hogy kik voltak a felbujtók, az izgatók a sztrájkra s kik lázították a tömeget arra, hogy a lunkaréti gyűlekezést feloszlató hatósági rendeletnek ne engedelmességeskedjenek s ezzel a katonai karhatalom közbeavatkozását kihívják. Több terhelt ellen derítette ki a vizsgálat a büntető törvénykönyv §§-aiban ütköző események fenforgását, kiket a büntető bíróság feleletre fog vonni. Csütörtökön fejezte be Hídegh István kir. törvényszéki vizsgálat bíró s Bigner József kir. ügyész a bűnnyomozatot, helyszínrajzot s fényképfelvételt készíttette a Lunka-rétről, ahol a katonaság puskatussal oszlatta szét a hatósági rendelet dacára távozni nem akaró tömeget.

— **Sértett önértzet.** F. hó 10-én igen megröndítő eset zavarta meg Puj egyhangúságát. Egy igen becsületes család sarja emelt fegyvert sértett önértzetének és veszélyeztetett életének védelmére. Zubriczky László kőműves vegéd társával egy nirked szocialistával hosszú időközön át vészta, gunynyal illetve a puji pénzügyörököt. Tütrék is ezt jó ideig szegények, — de a maró guny és a csufolódók merészessége határt nem ismerve oly mérvű lett, hogy f. hó 10-én tettlegességgé fajult! — Nyílt utcán, a faluban támadtak a fennit hősök a financokra, a kik hivatalos kiküldetésben jártak. Maksay életének védelmére fegyvert emelt s hogy a hősöket megriassza a sötétben fegyverét elsütötte. A golyó Zubriczkyt találta, ki a helyszínen rögtön kiadta lelkét s a gyilkos golyó két család gyászos fájalmának okozója lón. Zubriczkynek özvegy édes anyja, Maksaynak derék öreg atyja siratja tettét. Az eset áldozatát f. hó 11-én temették el hátszegi dűsan fel vörösnakendőzött elvtársainak gazdag részvételével, Maksay pedig a kit az egész vidék rokonszenvre kísért, vizsgálati fogságban van s annak megállapítása iránt foly a vizsgálat, hogy jogos volt-e a fegyverhasználat.

— **Elmennek a katonák.** Két hétig valóságos ostromállapot színezete volt az Alsó-Zsilvölgynek. Kisebbség nagyobb katonái s esendőresapatok jártak éjjel nappal mindenirányban s készenlétben volt a személy s vagyonbiztonság védelmére iderendelt fegyveres erő. Dolguk azonban — a lunkaréti beavatkozástól eltekintve — nem akadt. Ide volt vezényelve Marschner es. és kir.

61. ezredbeli alezredes parancsnoksága alatt 6-ik század gyalogos és 1-ső vagászszázalój a közvihadseregtől, továbbá Balló százados, dévai szárnyparancsnok parancsnoksága alatt 180 m. kir. esendőr. A sztrájk megszűnt és a rend helyreállása után a 31-ik gyalogezred két százada állomás helyére: Gyulafehérvárra f. hó 12-én s az 50-ik ezred két százada ugyancsak f. hó 14-én s a más vármegyékből ide vezényelt esendőrök f. hó 12-én mentek el. Holnap folyó hó 17-én megy szászvárosra a 64-ik ezred egy százada és a 28-ik vadászszázalój. A 31-ik ezred egy százada és a hunyadvármegyei esendőrök további intézkedésig, de előre láthatólag huzamosabb ideig még itt marad.

— **Lakáshány** mindinkább tapasztalható Petrozsényben. Derzsy Ödön főgimnáziumi tanár párhet óta hiába keres megfelelő lakást s ezután kéri fel a háztulajdonosokat, hogy ha 3 szobából és szükséges melléképítményekből álló bérbeadó lakásuk volna, szíveskedjenek ezt indomására hozni.

— **Nem jó a fegyverrel játszani.** A napokban Berkovits Adolf csimpai italmérnök hason nevű 19 éves fia babralt a forgópisztolylyal Bauer Izidor üzletében, ahol mint mészárossegéd volt alkalmazva. Ott volt egy barátja is, aki nézegette, csatogatta a revolvért abban a hitben, hogy üres. Egyszerre a fegyver eldőlt és Berkovits eszméletlenül a földre bukott. A golyó szíve alá hatolt mellébe. Az orvosok életveszélyesnek nyilvánították a sérülést s az erőteljes fiatalembert Kolozsvárra szállították a klinikára, hol szerencsés műtéttel a golyót s a sérült túl van a életveszélyen, de még súlyos betegen fekszik.

— **Uj sodronypálya.** A Polacsek és Scheiber-féle csimpai fűrésztelep sodronypálya hálózata eddig is egyike volt a kontinens leghosszabb pályájának, mely Romániából a Lotró havasról közvetítette a letartott faanyagok szállítását a csimpai fűrésztelepig, illetőleg onnan Petrozsényig. Most készül egy újabb elágazása a Pojana Mueri haaastól a Lotró havasig, mely légvonalban 35 kilométernyi hosszúsága s ezzel a csimpai nagy faiparvállalat sodronypályája meghaladja a száz kilométer hosszúságot és ezzel, természetesen nagy anyagi áldozat árán lehetővé van téve, hogy a vad rengetegek őrási fatermése, mely századokról-századokra ott korhad el a havasokon, száz- és száz családnak biztosít tisztes és kereset forrást az ipari vállalkozásnak dicséretére, mely az eddig értéktelenné vált őrási faanyagot hasznosítja.

— **Tetten ért csempész.** Nem mindenkinek a tettségével találkozik, ha pénzügyörögünket megdicsérjük azért, hogy újabbán, most vasárnap négy darabb jóhiszen levő, Romániából becsempésztett ökröt koboztak el. Bancsila Juon I. Petrunak az istállójába voltak Liva-zényben az ökrök bekötve. A szerzés módjára nézve, természetesen fufangosan kieszt bizonyítékokkat hozakodott elő, amelyek azonban nem voltak elegendők. Sőt egyáltalán elfogadhatók a tulajdon jog igazolására s így a petrozsényi szolgabírósg elárvereztette az ökröket. Sokan helytelenítik a csendőrség és pénzügyörög éberségét, mely oly gyakran felderíti a marha- és sertéscsempészetet, mely — szerintük — enyhítene a halatlan husrágaságon. Csak hogy a dolog úgy áll, hogy a csempésztett állatok husát éppen olyan drágán mérik, mint a rendes uton beszerzettiket s így a csempészet a fogyasztó közönség érdekét nem, legfeljebb néhány élelmes csempész érdekét mozditja elő, akiknek a kedvéért a törvénytelenesség elnézése bünpalástolás volna.

— **A husvizsgálat országos rendezése.** A husvizsgálat országos rendezése tárgyában Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter egy szabályrendelet-tervezetet dolgoztatott ki, melyet most küldtek szét a törvényhatóságoknak s az érdekelt köröknek hozzászólás végett. A szabályrendelet egy közegészségügyi, mint állategészségügyi szempontból kiváló fontossággal bír, mert annak életbeletetésével a közfogyasztás céljából levágásra kerülő állatok s azok husának közfogyasztásra becsátásával valamely ragadós betegség emberek, vagy állatok között terjedjen. A szabályrendeletben általánosságban az az elv érvényesül, hogy a közfogyasztásra kerülő állatok s azok husát első sorban állatorvosok fogják vizsgálni; elegendő számú állatorvosok hiányában emberorvosok is és e célra külön kiképzett husvizsgálók lesznek alkalmazva. A husvizsgálók nagyobb forgalmu vághidakon tartott tanfolyamokon fognak kiképezteni és csak egy vizsga sikeres letéte után lesznek a husvizsgálói teendőket ellátásra képesítve. A szabályrendelet-terve-

zet több fejezetben kimerítő rendelkezéseket tartalmaz a közvágóhidakról, a husvizsgálókról s azok képesítéséről a közfogyasztásra kerülő állatok életben és levágás utáni vizsgálatáról, az állatok levágásáról, a közfogyasztásra kerülő különféle husok megjelöléséről, a kifogásolt husok megsemmisítéséről, a mészárszékek huselárusításáról, a husneműek és hustermekek elkészítéséről és elárusításáról, a belföldi husszállításáról, a közfogyasztásra kerülő szárnyasok, halak és vadak ellenőrzéséről stb. Ezeken felül a szabályrendelet-tervezethez egy melléklet is van csatolva, amelyben a nem állatorvos husvizsgálók részére a szükséges tudnivalók vannak közölve. A szabályrendelet-tervezet az érdekelt körök részvételével a földmívelésügyi minisztériumban október hó végén tartandó értekezleten kerül tárgyalás alá.

— **A Hunyadvármegyei községi és körjegyzők egylete** folyó szeptember hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor Szászvárosban, a »Transsylvania« szálloda nagytermében tartja évi rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés. 2. Mult évi közgyűlésünk jegyzőkönyvének hitelesítése. 3. Az egylet 1905. évi zárszámadásának megvizsgálása. 4. Az egylet 1907. évre vonatkozó költségvetésének megállapítása. 5. Karacsony Gyula, a »Közigazgatási Közlöny« szerkesztőjének kérése, szaklapjának ismertetése és pártolása tárgyában. 6. Gömörvármegyei jegyzői egyletének átirata, az ország községi- és körjegyzők nyugdíjintézetét közzött hiányzó viszonsosság kimondása s ezzel kapcsolatosan a módosított nyugdíjszabályrendeletünk tervezetének előterjesztése. 7. Az országos központi jegyzőegyesület átirata a »Községi Közlöny« támogatása iránt. 8. A jegyzők Erzsébet királynéről nevezett árvaháza és segítő intézete alapszabálytervezetének tárgyalása. 9. Posch Mihály nagybarátfalusi körjegyző kérése, a kiadásában megjelenő »Községi és körjegyzők zsebnaptára« ajánlása tárgyában. 10. Az országos központi jegyzőegyesület átirata, dr. Kampis János szerkesztésében megjelent »Közigazgatási Könyvtár« támogatása tárgyában. 11. A hunyadvármegyei segédjegyzők emlékirata törzsfizetésük felemelése, 5 öd éves korpótlékban leendő részesítettése, munkakörük beosztása és a jelenlegi »segédjegyzői« cím megváltoztatása tárgyában. 12. A vármegyei segédjegyzők kérése, az orsz. közp. egylet évi rendes közgyűléseire kiküldendő megbízottak egyik tagjának a segédjegyzők sorából leendő megválasztása tárgyában. 13. Az egyletbe belépni óhajtó pártoló tagok felvétele. 14. Az országos központi egylet által Budapesten tartandó idei rendes közgyűlésre kiküldendő megbízottak megválasztása. 15. Jövő évi rendes közgyűlés helyének kijelölése. 16. Az egyleti közgyűlés előtt 24 órával az egyleti elnökséghez beérkező indítványok tárgyalása.

— **Az ebek** már harmadizben tették szükségessé a legszigorubb hatósági intézkedést tavasz óta. Alig mult el az ebzárlat ideje, már újból- és újból el kellett rendelni. A kőber kutyák igaz, hogy nem huznasegnek az utcákon egy mint ezéltől, de mint nyári eső után a bekák, mintha a földből bujánának elő, mihelyt az ebirtás kissé enyhébben fogantatosítottak. A héten három veszett kutya veszélyeztette Petrozsény területén egyidőben a személybiztonságot. Kettőt a gyepmester elpusztított, a harmadik eltűnt. Két megmárt embert ismét fel kellett szállíttatni a Pasteur-intézetbe beoltás végett. Hány kutyát marhattak meg a veszett ebek? A főszolgabírósg az összes ebek kiirtását hatósági ellenőrzés mellett elrendelte. Nagyon helyesen, mert már az egész ebállomány okvetlenül inficiálva van.

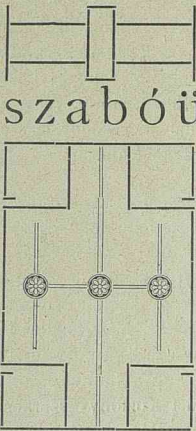
Felelős szerkesztő: Zádory Károly.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Hirdetéseket mérsékelt áron elfogad e lap kiadóhivata.

HIRDETÉSEK:

Üzletáthelyezés!!!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni hogy —

szabóüzletemet

szeptember hó 1-től áthelyeztem **Gundl-féle házba**, hol a **legdivatosabb ruhaszövetek** állnak rendelkezésére a n. é. közönségnek, u. m.: — **hazai és angol legfinomabb, divatos posztó szövetek** s azokat a legújabb divat szerint készítem el. — A ruha elkészítéséért felelősséget válllok.

A n. é. közönség b. pártfogását kérem, tisztelettel **Weisz József, uri férfi-szabó.**

1-3

Legfinomabb

— pergetett- és lépes virág méz —
kapható

FÜRBER FERENCZNÉL PETROZSÉNY

1 klgr. pergetett méz ára 0.70 krajcár
5 klgr. pergetett méz ára 3.00 forint
1 klgr. lépes méz ára . . 1.00 forint

— Üvegek külön számíttatnak —

1-3

Értesítés.

Folyó hó 20, 21 és 29-én zsidóünnepnek alatt a nagym. m. kir. P. M. 1902 évi 42732 számú rendelete alapján a dohány nagy-, különlegességi, valamint az okmánybélyeg és váltó-árudám zárva lesz.

Petrozsény, 1906 szeptember hó 15.

SZÜSZER BERNÁT

m. kir.

dohány nagy- és különlegességi árudája
PETROZSÉNY.

Eladó ház és telek

— Petrozsényben a Malea-utcában —
lévő házamat a hozzá tartozó melléképületekkel és kertel együtt, örök áron eladó.

Értekezhetni lehet

Gadó Mózsai

ház tulajdonossal.

„HITELBANK“ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG PETROZSÉNY.

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR CHEQUE-SZÁMLA 12313. sz.

TELEFON 3. sz.

Van szerencsénk az érdeklődőknek b. tudomására hozni, hogy üzletkörünket **A TÖRLESZTÉSES JELZÁLOGOS KÖLCSÖN ÜGYLETEKRE IS KITERJESZTETTÜK.**

Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legkedvezőbb feltételek mellett bonyolíthatjuk le ügyleteiket.

TÖRLESZTÉSES JELZÁLOGOS KÖLCSÖNÖKET folyósítunk:

a), földbirtokokra

b), nagyobb vidéki városok legforgalmasabb részén fekvő bérházakra kölcsönösen megállapítandó kamatláb mellett 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 65, 70 évi törlesztési idő tartamra, különös kívánságra azonban más idő alatt törlesztendő kölcsönöket is engedélyezünk.

Intézetünk minden érdeklődő kérdésére készséggel szolgál a legkimerítőbb felvilágosítással s minden benyújtott ügyet a legnagyobb előzékenységgel és gyorsasággal fog elintézés tárgyává tenni.

Hazafias üdvözléssel:

„HITELBANK“ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
PETROZSÉNY.

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb, kereskedésemben jutányos áron kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmeszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.